

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

ISSN 2219-2654

**ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ
ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Збірник наукових праць

**№ 3(62) 2023
Том 2**

Київ 2023

**ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ
ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

№ 3(62) Т.2 2023

Збірник наукових праць
Засновано у 2001 році

Засновник:

**Східноукраїнський національний
університет**

імені Володимира Даля

Збірник зареєстровано

Міністерством юстиції України

Свідоцтво про державну реєстрацію

серія КВ №24831-14771ПР від 05.05.2021

**THEORETICAL AND APPLIED
PROBLEMS OF PSYCHOLOGY
AND SOCIAL WORK**

№ 3(62) Т.2 2023

Collection of scientific works
It was founded in 2001

The founder is

**Volodymyr Dahl East-Ukrainian
National University**

Registered by the Ministry of
justice of Ukraine

Registration certificate

КВ №24831-14771ПР

dated 05.05.2021

Збірник наукових праць включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») за спеціальністю 053 Психологія (з 2020 р.). У науковому виданні можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата психологічних наук (доктора філософії, доктора наук з психології). Наказ МОН України від 29.06.2021 № 735 (Додаток 3)

Збірник включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus

Збірник має наступний DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654>.

Голова редакційної колегії збірника: *Завацька Н.Є.*, д.психол.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України.

Редакційна колегія збірника: Блискун О.О., д.психол.н., проф.; Борисюк А.С., д.психол.н., проф.; Бохонкова Ю.О., д.психол.н., проф.; Бочелюк В.Й., д.психол.н., проф.; Заслужений діяч науки і техніки України; Вержибок Г.В., к.психол.н., доц.; Генкова П., д.психол.н., проф. (Німеччина); Жигаренко І.С., д.психол.н., проф.; Завацький В.Ю., д.психол.н., доц.; Завацький Ю.А., д.психол.н., проф.; Ковальчук З.Я., д.психол.н., проф.; Мухамедова Д.Г., д.психол.н., проф.; Окулич-Казарин В.П., д.пед.н., проф. (Польща); Панов М.С., д.психол.н., доц.; Пілецька Л.С., д.психол.н., проф.; Чавдарова В.А., д.психол.н., проф. (Болгарія); Спицька Л.В., д.психол.н., проф.; Тоба М.В., д.психол.н., проф. (заступник голови); Щербак Т.І., к.психол.н., доц.

Відповідальний секретар: Завацький Ю.А., д.психол.н., проф.

Статті рецензовано членами редакційної колегії.

Рекомендовано до друку Вченою радою Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (протокол № 5 від 20 грудня 2022 р.).

Матеріали друкуються мовою оригіналу в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2023

© Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University, 2023

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ ПІДРОЗДІЛІВ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

У статті висвітлено проблему емоційної стійкості та подано результати емпіричного дослідження емоційної стійкості офіцерського складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України. У статті також проаналізовано зміни несення служби офіцерського складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України у зв'язку із воєнним станом. Проаналізовано вплив професійної діяльності підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, її нових реалій на емоційну стійкість особового складу. Мета статті – емпіричне дослідження емоційної стійкості офіцерського складу підрозділів Національної поліції України. Встановлено, що особистість наділена високим рівнем емоційної стійкості виявляє зрілість у керуванні емоціями, залишаючись спокійною та збалансованою у складних ситуаціях, демонструє толерантність до невизначеності, здатність швидко та виважено реагувати на нові виклики професійної діяльності, здібності змінювати плани в умовах швидкоплинності і непередбачуваності подій, стійко переносити значні та тривалі навантаження. Виокремлено мотиваційний, когнітивний та емоційно-вольовий компоненти емоційної стійкості. Визначено, що вивчення емоційної стійкості доцільно здійснювати за такими напрямками, як фізіологічний (вивчення залежності емоційної стійкості від особливостей нервової системи), структурний (вивчення регуляторних структур особистості) та регуляторний (пошук особливого механізму регулювання стану у вигляді самоконтролю). Методи дослідження та вибірка. Проаналізувавши низку наукових праць які стосуються проблеми емоційної стійкості можемо стверджувати, що досліджувати її особливості необхідно комплексно. Саме тому нами було використано наступні методики: «Емоційна збудливість – врівноваженість», «Стратегії подолання стресових ситуацій (SAKS)», «Діагностика самооцінки рівня тривожності», «Діагностика емоційного інтелекту». У дослідженні взяли участь 211 осіб офіцерського складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, з них 58 офіцерів

Національної гвардії України, 55 офіцерів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, 50 офіцерів Національної поліції України та 48 офіцерів Державної прикордонної служби України. Для висвітлення кількісних показників отриманих результатів нами було використано відсотковий аналіз, а також кореляційний аналіз для встановлення взаємоз'язків та взаємовпливу між досліджуваними показниками. Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що достатній рівень емоційної стійкості сприятиме тривалому та ефективному виконанню службових обов'язків, позитивно впливатиме на міжособистісну взаємодію у колективі, дозволить розширити межі самомотивації для професійного розвитку та успішної самореалізації офіцерів підрозділів Міністерства внутрішніх справ України.

Ключові слова: *емоційна стійкість, емоційна стабільність, тривожність, стратегії поведінки у стресових ситуаціях, офіцерський склад підрозділів МВС України.*

Постановка проблеми. Стрімкі зміни та кризи у політичному, економічному й соціальному житті на сучасному етапі розвитку нашої держави дещо змінили умови професійної діяльності особового складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України. Так, в умовах воєнного стану виконувати професійні обов'язки стало значно важче: посилений режим несення служби, евакуація населення, збір біометричних даних осіб, протидія мародерству, робота щодо виявлення та знешкодження небезпечних осіб, розбір завалів, вибухонебезпечні роботи. Також додалися такі негативні стрес-чинники, як порушення фізіологічних функцій організму, фізичні фактори зовнішнього середовища, інформаційне навантаження, різноманітні психологічні чинники і психосоціальні проблеми.

Професійна діяльність підрозділів Міністерства внутрішніх справ України завжди вимагала від особового складу максимальної зібраності, відданості, асертивності, стресостійкості, компетентності, відповідальності та рішучості. Проте, на сьогоднішній день вимоги особового складу підрозділів Національної поліції України значно зросли. Від них вимагається не лише високий рівень виконання професійних обов'язків, а й психологічна здатність протистояти різним стресовим чинникам. Зокрема, низький рівень тривожності, здатність обирати ефективні та просоціальні стратегії поведінки у стресових ситуаціях, готовність ризикувати для порятунку потерпілих. В цілому, такі

вимоги говорять про необхідність наявності базової емоційної стійкості особового складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі науковці наголошують, що емоційна стійкість виступає як важлива індивідуально-психологічна властивість, яка формує здатність протистояти стресовим чинникам і управляти власними емоціями, що забезпечує можливість зберігати високий рівень професійної працездатності, міжособистісної взаємодії, адекватність поведінки, незважаючи на зовнішні фрустраційні фактори. Часто зустрічаємо й інші погляди на поняття емоційної стійкості, зокрема її розглядають як емоційну стабільність і стійкість емоційних станів, а також відсутність схильності до частої зміни емоцій. В дослідженнях деяких науковців емоційна стійкість розглядається як особистісна властивість, за наявності якої відбувається гармонійна взаємодія між усіма аспектами життєдіяльності, що власне сприяє її успішній реалізації, знижує вплив несприятливих емоційних та соціальних чинників, які негативно впливають на психічний стан людини. Вважається, що успішне здійснення професійної діяльності залежить від здатності контролювати чи стримувати емоції, які виникають, а також аналізувати їх [5; 6]. Також дослідники вбачають у емоційній стійкості мотиваційний компонент. Наприклад, в умовах напруженої діяльності виступає як вміння людини акумулювати різні емоційні компоненти, задіювати необхідні ресурси для реалізації власної мети [7; 10].

Емоційні властивості людини характеризуються такими показниками:

- *емоційна збудливість* – ступінь готовності емоційного реагування на значущі для людини подразники. Виявляється через дратівливість, нестриманість, запальність, гарячковість; сприяє чутливості, вразливості тощо;
- *глибина переживання емоцій* виражається в тому, наскільки глибоко людина переживає емоції;
- емоційна ригідність – лабільність; це стійкість емоції, яка виявляється в тому, що виникнувши на якусь подію чи ситуацію, ця емоція продовжує виявлятися, попри те, що обставини вже змінились, і збудник перестав діяти. *Лабільність емоцій* (рухливість, здатність до переключення) полягає в тому, що людина вільно виходить з одних емоційних ситуацій і швидко пристосовується до інших. Іноді це зумовлює її реактивність, імпульсивність, а це означає, що людина погано керує собою;
- *емоційна стійкість* розглядається як: а) здатність емоційно сильно не збуджуватись у ситуаційних умовах, придушувати емоційні реакції,

самоконтролювати їх; б) емоційна незбудливість, нереагування на емоціогенні подразники;

- *експресивність* – це вияв емоцій людини через міміку, жести, голос, моторику, пантоміміку, мовлення тощо;

- *емоційний відгук* – це ступінь чутливості, сприйняття; виявляється в тому, як легко, швидко і гнучко людина емоційно реагує на різноманітні впливи - соціальні події, процес спілкування, особливості партнерів, «на справу», «на предмет», «природу», «на себе» тощо;

- емоційний оптимізм – песимізм [4].

У своєму дисертаційному дослідженні, науковиця Ю. Тептюк стверджує, що емоційна стійкість залежить від низки індивідуальних особливостей людини. Зокрема таких, як тривожність, локус контролю, тип темпераменту, стиль мислення, мотивація, самооцінка, стратегії поведінки у стресових ситуаціях, наявність яскраво виражених акцентуацій характеру, готовність до ризику, схильність до конфліктів, підвищена агресивність, установки та цінності особистості [8].

Г. Чайка вважає, що емоційна стійкість допомагає людині, яка опинилась у стресові ситуації безпечно та ефективно прожити її, усвідомлюючи свої негативні емоції, і при цьому не втрачати надію та відчуття мети життя. Емоційна стійкість дає людині можливість утримувати контроль навіть у найважчі чи невизначені періоди її життя. Людина з емоційною стійкістю виявляє зрілість у керуванні емоціями, залишаючись спокійною та збалансованою у складних ситуаціях. Її інтереси не піддаються впливу зовнішніх факторів, вона продовжує бути продуктивною під час стресових ситуацій мобілізуючи усі ресурси для продовження діяльності, орієнтована на реальність та здатна уникати впливу дрібних деталей, які могли б її дестабілізувати [9].

Термін «емоційна стійкість» діяльності педагога позначає синтез властивостей і якостей особистості, що дозволяє впевнено і самостійно в різних емоційних умовах виконувати свою професійну діяльність. Володіти емоційною стійкістю в професійній педагогічній діяльності значить в умовах постійних змін умов діяльності швидко орієнтуватися, знаходити оптимальне рішення у складних нестандартних ситуаціях і зберігати при цьому витримку і самоконтроль [4].

Наша увага до емоційної стійкості особового складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України має стійке підґрунтя. Оскільки,

емоційну стійкість доцільно розглядати не лише як внутрішній досвід особистості, а як особливу діяльність, з допомогою якої людина із легкістю долає складні та небезпечні ситуації, що сприятиме успішному виконанню професійних обов'язків.

На думку дослідниці В. Доценко, емоційна стійкість у структурі особистості фахівців Національної поліції України сприятиме розвитку толерантності до невизначеності, здатності швидко та виважено реагувати на нові виклики професійної діяльності, здібності змінювати плани в умовах швидкоплинності і непередбачуваності подій, здатності регулювати власні емоції та керувати емоціями інших, здатності стійко переносити значні і тривалі навантаження [3].

Мета статті – розкрити результати емпіричного дослідження емоційної стійкості офіцерського складу підрозділів Міністерства внутрішніх України.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Для реалізації мети перш за все необхідно встановити основні компоненти та напрями вивчення емоційної стійкості особистості цього аспекту, зокрема у фахівців ризиконебезпечних професій, до яких відносяться підрозділи Національної поліції України. На основі теоретичного аналізу наукової літератури щодо проблеми емоційної стійкості можемо засвідчити, що здебільшого її структуру складають: мотиваційний, когнітивний та емоційно-вольовий компоненти. Г. Дзвоник пропонує здійснювати вивчення емоційної стійкості за такими напрямками, як фізіологічний (вивчення залежності емоційної стійкості від особливостей нервової системи), структурний (вивчення регуляторних структур особистості) та регуляторний (пошук особливого механізму регулювання стану у вигляді самоконтролю) [2].

Методи дослідження та вибірка. Проаналізувавши низку наукових праць які стосуються проблеми емоційної стійкості можемо стверджувати, що досліджувати її особливості необхідно комплексно. Саме тому нами було використано наступні методики: «Емоційна збудливість – врівноваженість», «Стратегії подолання стресових ситуацій (SAKS)», «Діагностика самооцінки рівня тривожності», «Діагностика емоційного інтелекту». У дослідженні взяли участь 211 осіб офіцерського складу підрозділів Національної поліції України, з них 58 офіцерів Національної гвардії України, 55 офіцерів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, 50 офіцерів Національної поліції України та 48 офіцерів Державної прикордонної служби України.

Результати. За результатами проведення психодіагностичної методики «Емоційна збудливість – врівноваженість» можемо засвідчити, що більша половина досліджуваних офіцерів підрозділів Міністерства внутрішніх справ демонструють емоційну врівноваженість (56,7%), середній рівень виявлено у 27,7% та низький лише у 15,6% респондентів. Результати подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Результати дослідження за методикою «Емоційна збудливість – врівноваженість»

Рівні врівноваженості	%
Високий рівень врівноваженості	56,7
Середній рівень врівноваженості	27,7
Низький рівень врівноваженості	15,6

У таблиці 2 подано результати дослідження стратегій поведінки у стресових ситуаціях.

Таблиця 2

Результати дослідження стратегій поведінки у стресових ситуаціях

Стратегії	Моделі поведінки	Рівні вираженості, %		
		Високий	Середній	Низький
Активна	асертивні дії	44,9	29,8	25,3
Просоціальна	пошук соціальної підтримки	34,9	29,3	35,8
	встановлення соціального контакту	32,1	33,5	34,4
Пасивна	обережні дії	22,3	29,1	48,6
	уникнення	21,2	25,3	53,5
Пряма	імпульсивні дії	33,8	38,4	27,8
Непряма	маніпулятивні дії	28,3	33,6	38,1
Асоціальна	асоціальні дії	18,3	20,1	61,6
	агресивні дії	32,1	35,6	32,3

Як бачимо в таблиці, досліджувані офіцери здебільшого демонструють активні та просоціальні стратегії. Значна частина демонструє схильність використовувати пряму та асоціальну стратегії, що виявляється у імпульсивних та агресивних діях. Проте, використання таких моделей поведінки пояснюється особливостями контингенту з яким доводиться взаємодіяти офіцерам підрозділів Міністерства внутрішніх справ під час виконання службових обов'язків.

Низький рівень тривожності за результатами самооцінки рівня тривожності було виявлено у 56,4% досліджуваних, середній у 25,3% та високий у 18,3% досліджуваних офіцерів. Варто вказати, що офіцери із високим рівнем тривожності за результатами самооцінювання зазначили, що до повномасштабного вторгнення росії на територію України не спостерігали у себе високих показників тривожності. Результати дослідження рівня тривожності подано у таблиці 3.

Таблиця 3

Результати самооцінювання рівня тривожності

Рівні тривожності	%
Високий рівень тривожності	18,3
Середній рівень тривожності	25,3
Низький рівень тривожності	56,4

В таблиці 4 подано результати дослідження показників емоційного інтелекту. Як бачимо, досліджувані офіцери здебільшого демонструють високі рівні за такими показниками, як розпізнавання емоцій інших людей, управління своїми емоціями та самомотивація.

Для вимірювання щільності (сили) зв'язку, визначення форми зв'язку та виявлення впливу факторів на результативну ознаку прийнято застосовувати кореляційний аналіз [1]. Саме тому, було здійснено пошук кореляційної залежності між досліджуваними показниками. На основі кореляційного аналізу Спірмена було встановлено, що високий рівень врівноваженості має позитивні кореляційні взаємозв'язки на рівні значимості $p \leq 0,01$ із таким показниками, як асертивні дії ($r=,589$), встановлення соціального контакту ($r=,538$), низький рівень тривожності ($r=,668$), розпізнавання емоцій інших людей ($r=,573$), управління своїми емоціями ($r=,556$) та на рівні $p \leq 0,05$ із самомотивацією ($r=,447$).

Результати дослідження показників емоційного інтелекту

Показники	Високий рівень %	Середній рівень %	Низький рівень %
Розпізнавання емоцій інших людей	38,8	32,2	29
Управління своїми емоціями	41,1	32,7	26,2
Самомотивація	40,9	35	24,1
Емпатія	31,4	37,9	30,7
Емоційна обізнаність	34,1	34,6	31,3

Офіцери із високим рівнем емоційної врівноваженості добре розуміють власні емоції та емоції оточуючих, спокійно реагують на зовнішні подразники, з легкістю встановлюють міжособистісні зв'язки, впевнено поведуться у стресових умовах та зберігають емоційну стійкість. Також для них характерний високий рівень самомотивації, що позитивно впливатиме на успішну реалізацію у професії.

Середній рівень врівноваженості має позитивні кореляційні взаємозв'язки на рівні значимості $p \leq 0,01$ із такими показниками, як маніпулятивні дії ($r = 0,583$), середній рівень тривожності ($r = 0,571$) та на рівні $p \leq 0,05$ із агресивними діями ($r = 0,482$). Офіцерський склад підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, у яких виявлено середні рівні врівноваженості демонструють підвищені показники тривожності. Найімовірніше підвищення рівня тривоги викликане новими реаліями. Оскільки офіцери зазначають, що з початком повномасштабного вторгнення виконувати стало значно важче та небезпечніше, а відтак, на їхню думку і підвищений рівень тривожності.

Показник низького рівня врівноваженості має позитивні кореляційні зв'язки взаємозв'язки на рівні значимості $p \leq 0,01$ із такими показниками, як високий рівень тривожності ($r = 0,592$), низьким показником емоційної обізнаності ($r = 0,563$) та на рівні $p \leq 0,05$ із асоціальними діями ($r = 0,428$). Досліджувані офіцери у яких виявлено низький рівень врівноваженості мають низький рівень емоційної обізнаності, тому часто не розуміють причини виникнення тих чи

інших емоцій. Також майже не здатні керувати власними емоціями, особливо у стресових ситуаціях, що вважається не припустимим, оскільки їхня професійна діяльність тісно пов'язана зі значними психоемоційними навантаженнями. Нездатність контролювати себе часто призводить до вчинення асоціальних дій та перевищення посадових повноважень.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує важливість наявності емоційної стійкості в структурі особистості офіцерів підрозділів Міністерства внутрішніх справ України. Достатній рівень емоційної стійкості сприятиме тривалому та ефективному виконанню службових обов'язків, позитивно впливатиме на міжособистісну взаємодію у колективі, дозволить розширити межі самомотивації для професійного розвитку та успішної самореалізації.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у визначенні психологічних чинників зниження емоційної стійкості, пошуку шляхів підвищення емоційної стійкості, а також впровадженні програми розвитку емоційної стійкості у особового складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ України.

Література

1. Вавринів О. Організація та проведення психологічних і соціально-психологічних досліджень: практичний посібник. ЛьвДУВС, 2023. 116 с.
2. Дзвоник Г.П. Роль емоційної стійкості в професійному самоздійсненні фахівця. *Актуальні проблеми психології*. 2016. Том 5. Вип. 16. С. 24–29.
3. Доценко В. В. Розвиток психологічної стійкості поліцейських в умовах військової агресії: матеріали наук.-практ. конф. «*Проблеми сучасної поліцейстики*» Харків, ХНУВС, 2022. С. 160 - 163.
4. Ковальчук З.Я. Емоційна стійкість педагога як детермінанта ефективної педагогічної роботи в освітніх закладах. Детермінанти професіоналізації як умова розвитку освітнього простору суспільства. Збірник тез круглого столу факультету психології ЛьвДУВС: 22 березня 2013 р. Упоряд. М.П. Козирев. Львів: Ліга Прес, 2013. С. 73-75.
5. Кудінова М.С. Концепт стресостійкості у сучасному психологічному дискурсі. *Науковий вісник Харківського державного університету*. Серія «Психологічні науки». 2016. №6, т. 2. С. 48-53
6. Оніпко З.С. Дослідження сформованості рівня емоційної стійкості в студентів технічного ВНЗ. *Науковий журнал «Габітус»*. №24, т. 2. 2021. С. 73-77. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.13>

7. Пилипенко К.В. Емоційна стійкість як професійно важлива якість майбутнього психолога практика. Практична психологія в системі вищої освіти: теорія, результати досліджень, технології / ред. проф. Н. І. Пов'якель. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. С. 137 – 147.

8. Тептюк Ю. О. Психологічні умови розвитку стресостійкості у соціальних працівників різних вікових категорій: дис ... канд.психол.н.: 19.00.07. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021.

9. ЧАЙКА Г. Взаємозв'язок емоційної стійкості та міжособистісних взаємин: статеві-віковий аспект. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. №1(54),2022. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2022.1.12>

10. Skoglund, T.H., Risan, P. and Milne, R. Personality and hardiness differences between Norwegian police and psychology students. *Scand J Psychol*, 2023. P. 230-237. <https://doi.org/10.1111/sjop.12877>

References

1. Vavryniv O. (2023) Orhanizatsiia ta provedennia psykhologichnykh i sotsialno-psykhologichnykh doslidzhen: praktychnyi posibnyk. LvDUVS, 116 s. [in Ukrainian].

2. Dzvonyk H.P. (2016) Rol emotsiinoi stiikosti v profesiinomu samozdiisnenni fakhivtsia. *Aktualni problemy psykhologii*. 5 (16). 24–29. [in Ukrainian].

3. Dotsenko V. V. (2022) Rozvytok psykhologichnoi stiikosti politseiskykh v umovakh viiskovoi ahresii: materialy nauk.-prakt. konf. «Problemy suchasnoi politseistyky» Kharkiv, KhNUVS. 160 – 163. [in Ukrainian].

4. Kovalchuk Z.Ia. (2013). Emotsiina stiikist pedahoha yak determinanta efektyvnoi pedahohichnoi roboty v osvitynikh zakladakh [Emotional stability of the teacher as a determinant of effective pedagogical work in educational institutions]. *Determinanty profesionalizatsii yak umova rozvytku osvithnoho prostoru suspilstva. Zbirnyk tez kruhloho stolu fakultetu psykhologii LvDUVS: 22 bereznia 2013 r. Uporiad. M.P. Kozyriev. Lviv: Liha Pres. 73–75. [in Ukrainian].*

4. Kudinova M.S. (2016) Kontsept stresostiikosti u suchasnomu psykhologichnomu dyskursi. *Naukovyi visnyk Kharkivskoho derzhavnogo universytetu. Seriiia «Psykhologichni nauky»*. 6 (2). 48–53. [in Ukrainian].

5. Onipko Z.S. (2021) Doslidzhennia sformovanosti rivnia emotsiinoi stiikosti v studentiv tekhnichnoho VNZ. Naukovyi zhurnal «Habitus». 24 (2). 73–77. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.13>. [in Ukrainian].

6. Pylypenko K.V. (2009) Emotsiina stiikist yak profesiino vazhlyva yakist maibutnoho psykholoha praktyka. Praktychna psykholohiia v systemi vyshchoi osvity: teoriia, rezultaty doslidzhen, tekhnolohii / red. prof. N. I. Pov'iakel. Kyiv: NPU imeni M.P. Drahomanova. 137 – 147. [in Ukrainian].

7. Teptiuk Yu. O. (2021) Psykholohichni umovy rozvytku stresostiikosti u sotsialnykh pratsivnykiv riznykh vikovykh katehori: dys ... kand.psykhol.n.: 19.00.07. Kyiv: NPU imeni M.P. Drahomanova,. [in Ukrainian].

8. Chaika H. (2022) Vzaiemozviazok emotsiinoi stiikosti ta mizhosobystisnykh vzaiemyn: statevo-vikovy aspekt. Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. №1(54). DOI<https://doi.org/10.32689/maup.psych.12>. [in Ukrainian].

9. Skoglund, T.H., Risan, P. and Milne, R. (2023) Personality and hardiness differences between Norwegian police and psychology students. Scand J Psychol. 230-237. <https://doi.org/10.1111/sjop.12877> [in English].

Kovalchuk Z.Ya.

Empirical study of emotional resistance of officers of subdivisions of the Ministry of internal affairs of Ukraine

The article highlights the problem of emotional stability and presents the results of an empirical study of the emotional stability of the officers of the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The article also analyzes the changes in the service of the officers of the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in connection with the martial law. The impact of the professional activity of the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, its new realities on the emotional stability of the personnel was analyzed. The purpose of the article is an empirical study of the emotional stability of the officers of the National Police of Ukraine. It has been established that a person endowed with a high level of emotional stability shows maturity in managing emotions, remaining calm and balanced in difficult situations, demonstrates tolerance for uncertainty, the ability to quickly and thoughtfully respond to new challenges of professional activity, the ability to change plans in conditions of rapidity and unpredictability of events, stable bear significant and long-lasting loads. The motivational, cognitive, and emotional-volitional components of emotional stability are singled out. It was determined that the study of emotional stability should

be carried out in such directions as physiological (study of the dependence of emotional stability on the features of the nervous system), structural (study of regulatory structures of the personality) and regulatory (search for a special mechanism of state regulation in the form of self-control). Research methods and sampling. Having analyzed a number of scientific works related to the problem of emotional stability, we can say that it is necessary to investigate its features comprehensively. That is why we used the following methods: "Emotional excitability - balance", "Strategies for coping with stressful situations (SAKS)", "Diagnostics of self-assessment of the level of anxiety", "Diagnostics of emotional intelligence". 211 officers of the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine took part in the study, including 58 officers of the National Guard of Ukraine, 55 officers of the State Emergency Service of Ukraine, 50 officers of the National Police of Ukraine, and 48 officers of the State Border Guard Service of Ukraine. To highlight the quantitative indicators of the obtained results, we used percentage analysis, as well as correlation analysis to establish relationships and mutual influence between the studied indicators. Conclusions. The conducted research confirms that a sufficient level of emotional stability will contribute to the long-term and effective performance of official duties, will have a positive effect on interpersonal interaction in the team, will allow expanding the limits of self-motivation for professional development and successful self-realization of officers of the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Key words: *emotional stability, emotional stability, anxiety, behavior strategies in stressful situations, officer composition of units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.*

Ковальчук Зоряна Ярославівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної психології, Львівський державний університет внутрішніх справ.